

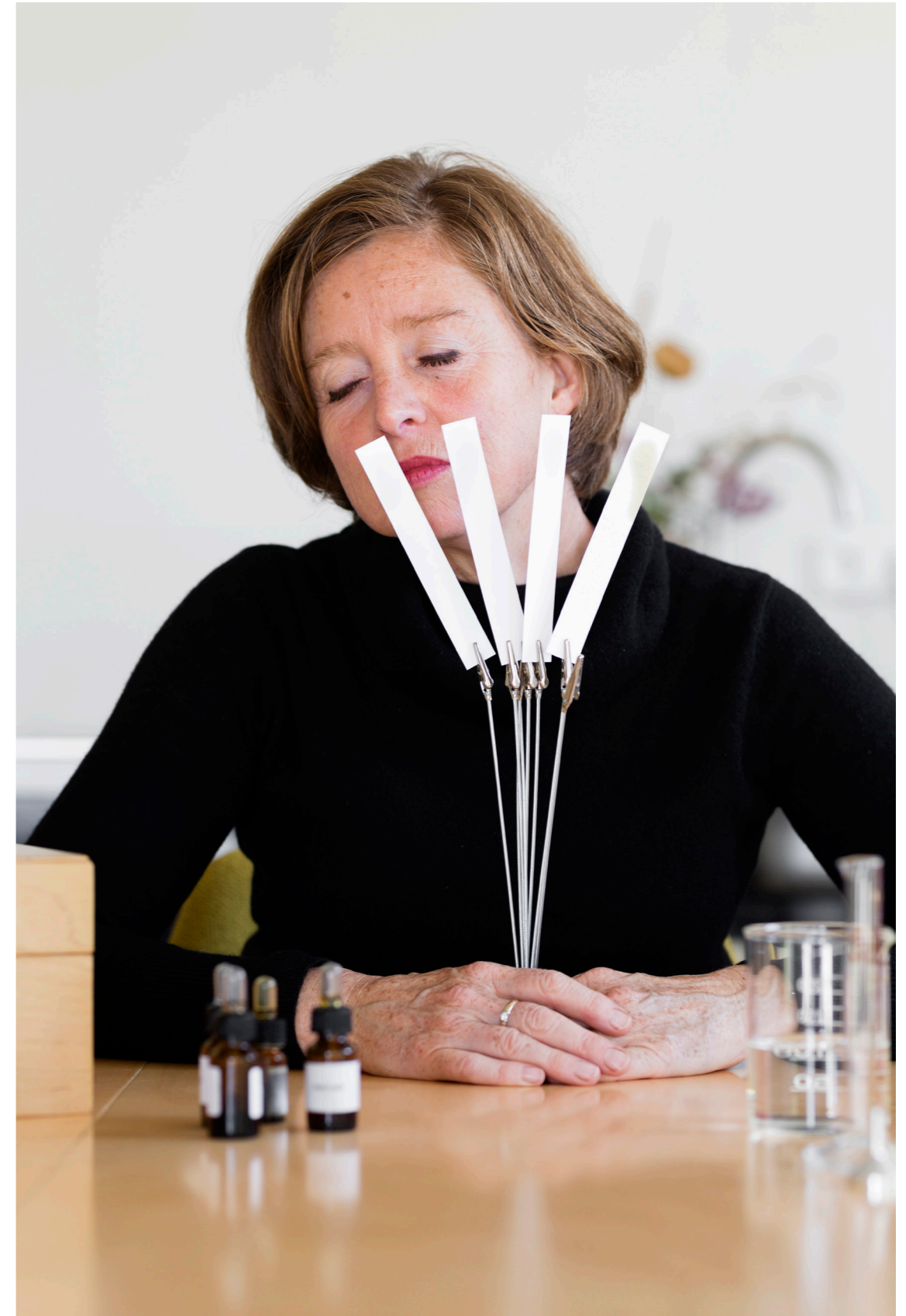
Roos Lubbers

woorden **Femke Jaarsma**
beelden **Charlotte Visser**

Versgebakken appeltaart, net gemaaid gras, een haardvuurtje en ja, zelfs een natte hond. Niets zo persoonlijk als de gevoelens en herinneringen die een geur kan oproepen. In onze hersenen verwerken we geuren in hetzelfde gebied als emoties. Wekt een geur de ene keer een mooie jeugdherinnering op, een andere keer confronteert het je met iets dat wellicht een gevaar voor je kan vormen. Geuren geven enorm veel informatie. Onze reukzin is daarom minstens zo belangrijk als alle andere zintuigen.

Zolang ze het zich kan herinneren is Roos Lubbers in de ban van geuren. 'Als peuter zat ik al aan mijn pols te snuffelen.' Ze laat me een zwart-witfoto zien waarop dit door haar ouders is vastgelegd: kleine Roos met de pols bij haar neus. 'En als jong meisje vond ik ook de parfums van mijn moeder erg interessant. Maar ik snuffelde eigenlijk aan alles, was gewoon heel erg op reuk ingesteld.' Hoe toepasselijk dat Roos in haar volwassen leven geurspecialist is geworden. 'Mijn liefde voor geuren deel ik graag met anderen. Geur is mijn manier om waarde aan iemands leven toe te voegen. We hebben allemaal een neus. Je maakt de hele dag van alles mee met dat reukorgaan, maar daar ben je je meestal niet zo bewust van. Ik laat mensen kennismaken met de rijkdom van hun eigen neus.'

Met zo'n duidelijke passie ligt het in de verwachting dat ze na de middelbare school direct weet wat haar vervolgstap zal zijn. Niets is minder waar, bekent Roos. 'Ik had geen idee wat ik moest studeren.' Ze kiest uiteindelijk voor de opleiding Communicatie aan de Hogeschool Utrecht. Haar afstudeerscriptie doet ze bij een groot cosmetica-bedrijf. Daar wordt ook haar reukvermogen getest. Dit blijkt bovengemiddeld goed te zijn. Toch weet ze na het behalen van haar diploma niet wat ze wil. Daarom pakt ze een kaart van de wereld en doet een soort ezeltje-prik. 'Ik dacht, laat ik eens kijken wat ik leuk vind om te doen.' Ze studeert onder andere een jaar kunstgeschiedenis en architectuur in Londen en is daarna een tijd werkzaam als pr-medewerker voor een touroperator. In IJsland werkt ze vervolgens in een trainingsstal voor IJslandse paarden, waar ze een oude passie herontdekt. 'Ik had altijd al iets met paarden en daar raakte ik helemaal verknocht aan de ijslander.' Ze vertelt over de belofte die haar vader haar ooit deed. Als ze klaar was met school, zou ze een paard krijgen. Dat is er nooit van gekomen, maar het is haar altijd bijgebleven. 'Mijn vader overleed toen ik zeventien was. Op mijn vijftienvingste kocht ik van zijn erfenis mijn droompaard Sif, uiteraard een ijslander. Zo kwam hij toch zijn woord na.'

Na haar buitenlandse omzwervingen gaat Roos aan de slag als projectmanager bij een groot bedrijf. Wanneer ze na een periode van hard werken een burn-out krijgt, besluit ze haar hart te gaan volgen. Ze is dan bijna dertig. De liefde voor geuren heeft haar al die jaren niet losgelaten en zo start ze in 2001 haar eigen onderneming Sæla. Binnen Sæla – IJslands voor *puur geluk en genot* en dat je uitspreekt als 'saila' – verzorgt ze activiteiten op geurbied: van workshops en geurtrainingen tot buitenlandse parfumreizen en lezingen. Daarnaast organiseert ze verwen- en mentochten met een sulky; een lichte tweewielige kar met een paard ervoor. Helaas blijkt dit concept in commerciële zin niet levensvatbaar. De paarden blijven een geweldige en tegelijk serieuze hobby. Professioneel stort ze zich op de geuren. Ze geeft aan dat ze in al die jaren echt heeft moeten zoeken naar haar eigen weg. 'Inmiddels zijn geuren niet alleen mijn passie en werk, maar heb ik echt de missie om mensen hiermee te inspireren.'

Haar kennis van geuren heeft ze via allerlei wegen vergaard. Ze volgde cursussen over aromatherapie, maakte studiereizen naar Bulgarije en Italië om te leren hoe je rozen en bergamot moet plukken. Daarnaast gaf ze enkele jaren les aan een opleiding tot parfumconsulent bij een schoonheidsinstituut in België. Roos: 'Voor het grootste deel ben ik, denk ik, autodidact. Naast de studies heb ik veel gelezen en geroken. Ik heb nu eenmaal een overmatige interesse in het fenomeen geur.' Ze vult aan: 'En ik denk dat aanleg voor goed kunnen ruiken ook meespeelt.'

In 2013 brengt ze een boek uit: de Parfumgids, een 'handleiding' die je het parfum helpt te vinden dat bij je past. *Hierdoor wordt een verwarrende speurtocht een geurig avontuur*, zo lezen we op de achterflap van de gids. Roos wil weten of ik weleens parfum draag. Ik durf het haast niet te zeggen. Zelden, is mijn antwoord. Toevallig heb ik net een interessante geur ontdekt die mijn aandacht trok omdat er geen synthetische ingrediënten

in zitten. Roos springt op van nieuwsgierigheid. Haar zelfgemaakte parfums, zepen, roomsprays en body-oils bevatten ook uitsluitend natuurlijke geurstoffen. Ik geef haar het betreffende parfumsflesje en ze sprayt er wat van op. 'Fascinerend, wat er allemaal op mijn huid gebeurt!', zegt ze enthousiast. Voor even zie ik de kleine Roos, snuffelend aan haar pols.

Wat is volgens Roos de functie van ruiken? 'Geuren trekken ons aan, we vinden ze afstotend, of ze maken ons alert op gevaar.' Dat aantrekken heeft alles te maken met sociale binding. Zo speelt lichaamsgeur een rol bij het vinden van een geliefde. Hoe lekkerder we iemand vinden ruiken, hoe beter de match. Je neus kan je ook waarschuwen voor iets als bedorven voedsel of een sterk ruikende stof zoals tetrahydrothiofeen, die als veiligheidsmaatregel aan het geurloze aardgas wordt toegevoegd. De zwavelgeur die hieruit ontstaat, zorgt ervoor dat je een gaslek tijdig kunt opmerken. Toen mensen vroeger middenin de natuur leefden, was hun neus extra gespist op het vroeg signaleren van bosbranden. 'Er zijn nog steeds culturen waarin mensen kunnen ruiken of er een schip aankomt', weet Roos. 'Puur ter waarschuwing. Oude stammen hadden dat nodig om te overleven, want wie weet dreigde er met de komst van het schip wel gevaar van bijvoorbeeld een andere stam.'

In tegenstelling tot kleuren – die we veelal moeiteloos kunnen benoemen – is het koppelen van geuren aan taal moeilijker. Iedereen kent het onderscheid tussen 'welriekend' en 'stinkend', maar dat is niet heel specifiek. 'Het waarnemen van geur zit in een ander deel van de hersenen dan taal', legt Roos uit. 'Daardoor kun je het moeilijk duiden. Daarnaast zijn er wel duizend geurschakeringen. Dat maakt het lastiger om woorden aan geur te geven.' Het bijzondere is dat we wel een speciaal geheugen hebben voor geuren. De geur van koffie bijvoorbeeld, slaan je hersenen op als 'koffie'. Zodra je dit weer ruikt, weet je meteen wat het is. Ruik je zonnebrandcrème, dan associeer je dat met de zomer of met

vakantie. Roos trekt het verder door. 'Soms kom je ergens en voelt het gelijk niet goed óf juist vertrouwd. Dit is een gevolg van je zintuiglijke waarneming, en onderschat daarin je neus niet.' Ze adviseert mensen daarom van harte: ga eens een dag je neus achterna. 'Kijk wat je tegenkomt. Het begint al bij het wakker worden. Geen zin om uit bed te komen? Dat komt vast door het vertrouwde gevoel dat je daar hebt. Ook hierin speelt geur een rol. Daarom slapen zoveel kinderen met een knuffeldoek. Ieder heeft z'n eigen geurbeleving en geurherinneringen.'

Ze vraagt me naar mijn vroegste geurherinnering. Ik moet daar best een tijdje over nadenken. Wat gek. Want ik heb ze heus. Dan schiet me toch iets te binnen. De geur van mijn oma's zelfgemaakte groentesoep. Wanneer ik Roos naar haar eerste herinnering vraag, kan ze er zo een aantal oplepelen. 'De geuren uit het bejaardenhuis naast mijn school, wanneer ik daar langsliep. Luchtjes uit de gaarkeuken of van de gesteven lakens.' Ik zie haar gedachten afdwalen. Het is alsof ze even terug in de tijd verdwijnt, zo levendig lijken de herinneringen hieraan. Dan gaat ze verder: 'De aftershave van mijn vader en hoe hij deze met twee handen op zijn gezicht deed. Mijn moeder en haar vele parfums.'

Als geurexpert heeft ze veel kennis van de samenstelling van geuren en wat deze met je kunnen doen, maar ook de historie achter dit alles boeit haar. Op haar website las ik al dat de wereld van geuren bestaat uit een tweedeling tussen de 'aanhangers' van aromatherapie en die van de *modern perfumery*, ofwel: de flesjes Chanel en Dior die je vindt bij de grote parfumwinkels. Roos: 'Tot ruim een eeuw geleden werd parfum uitsluitend gemaakt met natuurlijke grondstoffen. Simpelweg omdat er nog niets anders voorhanden was.' Ze kent beide werelden en wat haar betreft is er geen goed of slecht. 'Het zijn twee wegen die hand in hand gaan.'

Inspiratie haalt ze uit het leven om haar heen, uit de natuur en uit haar dieren. 'Ik bedenk al mijn ideeën te paard.' Zo heeft ze verschillende geurconcepten ontwikkeld: het geurconcert, het geurportret, de geurproeverij en het geurcollege. 'Het geurconcert kun je zien als een innerlij-

ke reis naar je geurbeleving, maar is bovenal een moment van verstillig. Je hoeft niets te doen. Geen oefeningen, alleen maar liggen. Je krijgt geuren aangereikt, samen met muziek, en je laat je fantasie de vrije loop. Ik denk dat het voor veel mensen een geheel nieuwe beleving zal zijn. Een geurportret is voor mensen die echt waarde hechten aan geur. Samen maken we een uniek parfum, dat letterlijk op jouw lijf geschreven is en waarvan er maar één bestaat. De geurproeverij is juist wat luchtiger en daardoor laagdrempeliger. Het zijn een soort 'sniffing-sessies' waarin ik geur en smaak combineer en waarvan muziek een onderdeel is.' En dan is er nog het geurcollege. Roos legt uit: 'In een aantal dagen leer ik je alle facetten van geur. Van parfumgeschiedenis en geurrituelen in verschillende culturen tot grondstoffen, genreleer, zintuigen en geur in de samenleving.'

Ze heeft zin om nog veel mooie geurdingen te doen. 'Ik wil versimpelen, terug naar de essentie. Met een distilleerder het bos in gaan, takken verzamelen en daar iets nieuws van brouwen. Dat je met deze ingrediënten, alles waarmee je maar een essentiële olie kunt maken, de ziel van een bepaalde plek probeert te pakken.'

Na ons gesprek nodigt Roos me uit voor een geurconcert. Ze heeft niets te veel gezegd. De combinatie van muziek en de geuren uit haar eigengemaakte IK-serie, met namen als *IK voel me vrij* en *IK laat los*, maken van alles bij me los. Emoties, herinneringen, associaties. Of het nu kardemom, bergamot, lavendel of limoen is; iedere geur doet iets met me. Ik heb echt mijn eigen persoonlijke geurreis gemaakt.

Roos en ik praten nog even na. Ze heeft blosjes op de wangen, ze straalt. Ze vertelt me dat dit precies is waar ze op hoopt met alles wat ze doet. 'Ik wil zo graag dat het ontvangen wordt, wat ik te geven heb. Mensen inspireren en ze kennis laten maken met de rijkdom van hun zintuigen. Er zijn zoveel geursensaties om je heen.' Daarom nogmaals haar advies: ga eropuit, ga eens lekker snuffelen. 'Ook aan elkaar.' En dan lachend: 'Het is een gezonde afwijking, die geuren.'

IK WIL ZO GRAAG DAT
HET ONTVANGEN WORDT,
WAT IK TE GEVEN HEB.

